

บทคัดย่อ

ชุมชนวัดสระเกศ เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่เมืองเก่าที่ต่อเนื่องของกรุงรัตนโกสินทร์และเป็นที่ตั้งของชุมชนค้าไม้ดั้งเดิมของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีพัฒนาการมาเป็นเวลานานและมีอาณาบริเวณอยู่ใกล้ศูนย์กลางของเมืองมาตั้งแต่ดั้งเดิม ส่วนของเมืองบริเวณนี้จึงมีกิจกรรมซึ่งมีความหลากหลายทั้งการอยู่อาศัย การค้า การบริการ ศาสนา และส่วนของราชการ กิจกรรมการค้าและการบริการในย่านนี้จึงมีความเป็นมาที่ต่อเนื่องและยาวนาน รวมถึงการค้าวัสดุและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ซึ่งเป็นการกระจุกตัวของชนิดสินค้าที่มีความสัมพันธ์กัน โดยต่างช่วยเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายให้ซึ่งกันและกัน ดังนั้นกิจกรรมค้าไม้ในบริเวณนี้จึงเจริญรุ่งเรืองและดำเนินธุรกิจต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสภาพแวดล้อม การคมนาคม และวิถีชีวิตของประชากร ทำให้ธุรกิจค้าไม้ในปัจจุบันของชุมชนวัดสระเกศมีรูปแบบการค้าที่แตกต่างไปจากเดิม และเนื่องจากพื้นที่ของชุมชนอาจไม่เหมาะสมและไม่สะดวกต่อการค้าขายเหมือนในอดีต ทั้งในเรื่องของทำเลที่ตั้ง การแปรรูป การขนส่ง และการจัดวางเพื่อจำหน่าย รวมถึงการที่กรุงเทพมหานครมีแนวความคิดที่จะพัฒนาพื้นที่ในเขตชุมชนวัดสระเกศ โดยมีโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบภูเขาทองและมีการวางผังเมืองในบริเวณนี้ใหม่ เพื่อวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยว การค้าและบริการ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้การค้าในบริเวณนี้ซบเซาลง ทำให้ผู้ประกอบการค้าไม้บางรายต้องปิดกิจการหรือย้ายไปอยู่ในทำเลอื่นที่มีศักยภาพในการแข่งขันมากกว่า เช่น บางโพ รัตนานิเบศร์ และบางบัวทอง เป็นต้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการค้าไม้ในบริเวณนี้มีจำนวนลดลง นอกจากนี้ธุรกิจค้าไม้ในเขตชุมชนวัดสระเกศยังต้องเผชิญกับการแข่งขันจากวัสดุอื่นๆ ที่ใช้ทดแทนไม้ เช่น ปูนซีเมนต์ อลูมิเนียม พลาสติก และไม้สังเคราะห์ชนิดต่างๆ มากขึ้น เนื่องจากไม้จริงจากธรรมชาติมีราคาสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคเปลี่ยนไปใช้วัสดุทดแทนไม้ด้วยเหตุผลทางด้านราคาที่ถูกกว่าและรูปแบบความหลากหลายของสินค้าที่มากกว่า

จากสภาวะการแข่งขันและข้อจำกัดของการพัฒนาธุรกิจทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการค้าไม้ในชุมชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ประกอบการควรต้องมีการปรับตัวในการพัฒนาธุรกิจให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไป และเตรียมปรับกลยุทธ์ทางการค้าในด้านต่างๆ เพื่อความอยู่รอดและการเติบโตของธุรกิจ แนวโน้มในอนาคตของธุรกิจค้าไม้ในเขตชุมชนวัดสระเกศอาจเปลี่ยนแปลงโดย

การลดหรือขยายธุรกิจในรูปแบบต่างๆ เช่น การเปลี่ยนธุรกิจจากธุรกิจค้าไม้จริงจากธรรมชาติเป็น
ธุรกิจค้าวัสดุทดแทนไม้ เนื่องจากในปัจจุบันไม่มีราคาแพงขึ้น ผู้บริโภคมีแนวโน้มลดการใช้ไม้ลง
และหันมาใช้วัสดุทดแทนไม้มากขึ้น การย้ายหรือขยายกิจการไปยังทำเลอื่นที่มีความเหมาะสมใน
ธุรกิจมากกว่า เช่น บางโพ รัตนาธิเบศร์ และบางบัวทอง เป็นต้น